

Egy Történelem Verseny története

*Történelem Versenyek iskolánk szervezésében,
a JPM támogatásával 2003–2025-ig*

POZSGAI ILDIKÓ

történelem–könyvtár szakos mestertanár, Pécsi Kovács Béla Általános Iskola
e-mail: pozsiildi@gmail.com

KIVONAT: A cikk elején a kezdetekről írok. Megjelölöm a témákat és a feladattípusokat, valamint összegzem a tapasztalatokat az inspirációk és a szponzorok tekintetében. Folytatásként bemutatom a covid kényszer szünete utáni versenyeket. Szerepelnek itt a versenyek időpontjai, témái, címei, esetleg mottói, s a jellegzetes, esetenkénti feldolgozási módok. Jelen cikk apropóját az adja, hogy ezeket a versenyeket már évek óta a Janus Pannonius Múzeum szponzorálásával szervezzük. Célom, hogy 2003–2025 történelem versenyek története ne merüljön feledésbe. Egy szóval: az emlékéllítés.

KULCSSZAVAK: történelem verseny, „Történelmi Röptető”, általános iskolások, Pécs

The Story of a History Competition. History Competitions Organized by Kovács Béla Elementary School of Pécs with the Support of the JPM (2003–2025).

SUMMARY: In the first part of the article, I write about the beginnings. I indicate the topics and task types, and summarize the experiences in terms of inspirations and sponsors. As a continuation, I present our competitions after the covid forced break. The dates, topics, titles, possibly mottos of the competitions, and the characteristic, occasional processing methods are included here. The reason for this article is that we have been organizing these competitions for years with the sponsorship of the Janus Pannonius Museum. My goal is to ensure that the story of the 2003–2025 history competitions is not forgotten. In one word: to remember.

KEYWORDS: history competition, „Taking Flight in History”, primary school students, Pécs

Bevezető

2001-ben a családommal Észak-Dunántúlról költöztünk Pécsre. Szeptemberben a város legnyugatibbi iskolájában, Rácvároson tanítottam történelem–könyvtár szakos tanárként. Ez a Pécsi Kovács Béla Általános Iskola – az iskola neve többször változott –,

* Lektorálta: Rotterné Gál Zsuzsanna.

ahol 2003-tól szervezünk történelem versenyeket. 2002-ben az úgynevezett kisiskolák közé tartoztunk, ami a Pécs város környéki iskolákat jelentette. Akkori iskolaigazgatónk: dr. Tratnyek Magdolna kérdésére, hogy tudnék-e kisiskolák történelem versenyét szervezni? – boldogan válaszoltam: igen. Igazgatónk lelkes támogatásával ezt nagyon hamar Városi Történelem Versennyé fejlesztettük. Köszönöm a feladatot és a bizalmat.

A kezdetek

Az első évek versenyének témái a nemzeti évfordulóink voltak. A 3–4 fős csapatoknak meghirdetéstől számítva hetek álltak rendelkezésre a felkészüléshez, megadott források tanulmányozásához, és monda vagy monda részlet kiválasztásához. Ezeket előadták a versenyen, ahol feladatlapokat is megoldottak. Igaz–Hamis állítások kiválasztása, egérrágtá szöveg pótlása (megadott szavakkal, vagy önállóan), források és képek felismerése, térképeken konkrét földrajzi nevek bejelölése volt a feladat. Amikor megnőtt a csapatok száma, akkor ki kellett hagyni a monda előadását. A csapatok iskolánkénti számának nevezési lehetőségét változtattuk az idők folyamán: intézményenként egy vagy korlátok nélküli volt. A rendelkezésünkre álló anyagi forrásoktól, a helytől, s a várható érdeklődéstől tettük ezt függővé. E tényekhez mérten további módosításokra volt szükség a verseny folyamán is: minden nevező csapatot behívtunk a helyszínre, vagy online fordulót tartottunk, s a döntőre a legjobb csapatokat hívhattuk. A döntőben fontos volt, hogy megfelelő időkeretben maradjunk, s a feladatok javítása a verseny közben is folyamatos legyen. Így a tabló és rajz előzetes elkészítésére is lehetőség adódott.

A későbbi évek

Az első éveket leszámítva két korosztályban hirdettük meg a vetélkedőket: 5–6. és 7–8. évfolyamoknak. Eleinte iskolánk tantermeiben tartottuk a versenyeket, ahol megtapasztalhattuk, hogy a diákok izgalommal, lelkesen vettek részt. Nem kevésbé a felkészítő tanárok, s a szervező iskola pedagógusai is. Nagy köszönettel tartozom a lebonyolításban segítő iskolaigazgatóinknak, s kollégáimnak. Tapasztalataim korábbi iskolám gyakorlatából gyűltek, ahol különböző országos versenyekre készítettem fel a diákjaimat. A pécsi versenyeken viszont a másik oldalt is meg kellett ismerni, negatívumokkal, pozitívumokkal együtt.

Pécsi tanárságom kezdő évében inspirációt adott a Bogádi Általános Iskolában szervezett Kisiskolák Történelem Versenye, ahol segítő szülőkkal, csillogó szemű diákokkal és lelkes kollégákkal találkoztam. Továbbá Tillai Gábor történész (Janus Pannonius Múzeum) segítségével a Szivárvány Gyermezház Történelem Versenyét is megismertük csapataimmal.

A versenyek témái támogatókat vonzottak, és a szponzorok is meghatározták a témákat. Bő egy évtizedig az Apáczai Könyvkiadó volt a támogatónk. Köszönjük Dan Ildikónak, az akkori megyei referensnek a jutalomkönyveket, Bánhegyi Ferenc történelem tankönyv szerkesztőnek az érdekes előadásokat, valamint az általa meghívott Hidán Csaba régésznek (Károly Gáspár Református Egyetem) a hagyományörző bemutatót. Ezek a történelem szakos kollégáknak is szakmai felüdülést, a diákoknak pedig nagy élményt jelentettek. A kiadó fennállásáig segítette munkánkat.

Első támogatónk mellé kapcsolódott 5–6 év elteltével a Janus Pannonius Múzeum. Ezzel megnyílt a lehetőség a helytörténet kibontására. Tillai Gábor történész, kulturális

menedzser szakmai segítségével, majd helyszínekkel, ingyenes belépőkkel és tárlatvezetésekkel nyújtott segítséget minden csapat számára. A JPM különböző témákhoz további intézményeket, személyeket, egyesületeket hozott be alkalmi segítőként. Ez Tillai Gábor szakmai tudásának és segítőkészségének volt köszönhető. A legutóbbi témák okán már a JPM kiállításaiiban tarthattuk a döntőket!

Covid utáni folytatás

Csak a 2023–24-es tanévben lehetett ismét versenyt szervezni. A kényszerszünetben sok dolog megváltozott az iskolákban is. Kollégák és diákok számára más dolgok lettek fontosak, de azért maradtak olyan évek óta nevező kollégák és diákok, akik ismét inspiráltak kérdésükkel: mikor indul a Városi Történelem Verseny? Érdeklődésük, igényük fontos volt, s bár az újraindítás több mint egy évnyi munkába telt, de végre folytathattuk.

A JPM szervezetében megalakult a Közművelődési és Múzeumpedagógiai Osztály, élén Hoffmanné Toldi Ildikó osztályvezető múzeumpedagógussal. Ő a JPM részéről lett az ügyünk patrónusa. Segítségünkre voltak még Gábor Olivér régész főmuzeológus, Morvai Anita osztályvezető muzeológus, és Kisbenedek Tibor osztályvezető muzeológus. Odaadó munkájuknak köszönhetően már a harmadik Városi Történelem Versenyt szervezhettem iskolám a 2025–26-os tanévben a covid után. Köszönöm a sok támogatást, a lelkes kiállást értünk, s a kiváló szakmaiságot részükről.

Milyen témákat dolgoztunk fel?

2002–03.: *II. Rákóczi Ferenc* volt a téma, a szabadságharc kirobbanásának 300. évfordulóján. A döntő: 2003. 11. 27-én volt a 6–7–8. osztályos tanulók számára. 3 fős csapatok érkeztek (iskolánként maximum 1 csapat). A nevezési díj 300 Ft volt, de a következő években nevezési díjat már nem kértünk, mert támogatókat szereztünk). A 6. osztályos tankönyveken és atlaszokon kívül három könyv olvasását ajánlottuk a versenyzőknek: a Kuruc-kori mondákból (Megyer Á., 2000. Debrecen.) a II. Rákóczi Ferencről és a Rákóczi-szabadságharcról szóló fejezeteket, az Új Képes Történelemből a Megújulások korát (R. Várkonyi Á. 2007. Bp.), és végül A magyarok krónikájából (Glatz F. 1996. Bp.) az ide vonatkozó részeket.

2003–04.: *Deák Ferenc* volt a téma, a haza bölcse születésének 200. évfordulóján. Döntő: 2004. 03. 04.

2004–05.: *Végvári küzdelmek* volt a téma, Balassi Bálint születésének 450., halálának 410. évfordulóján. Döntő: 2004. 11. 24.

*„Emberségből példát,
Vitézségről formát
Mindeneknek ők adnak...”*

Rajzos feladatot is kellett hozni.

2005–06.: *Honfoglalás* volt a téma, annak 1110. évfordulóján. Rengeteg csapat jelentkezett, ezért új feladattípusokat kellett kigondolni. Keresztretjvényekkel, mondákból vett fontos mondatok hibáinak kijavításával szerezhettek pontokat az ötödik évfolyam csapatai és a nagyobbak is.

2006–07.: *Hunyadiak* volt a téma, a nándorfehérvári diadal 550. évfordulóján.

*„Néktök emlékezem,.. jó Hunyadi Jánosról,..
Nagy jámborságáru, erős viadaljárul...”*

Döntő: 2006. 11. 30.

A verseny ebben az évben új elemet is tartalmazott. Az Apáczai Kiadó szponzorálásával jutalomkönyvek mellett élményekben is gazdagodhattunk, amikor Bánhegyi Ferenc történelemtankönyv író a kollégáknak előadásokat tartott a diákok versenyzése idején. E versenyt immár hagyományként szerveztük a városban, s ahogy egy vendégkollégája megfogalmazta köszönő szavaival: hiánypótló volt. Ez látszott is, hisz bár a felújított, s kibővített iskolánkban nagyméretű aula is épült, de a 160 versenyző diák, már csak két turnusban mutathatta be tudását, kreativitását. Így ezután szinte korlátoznunk kellett az iskolákat, olyan nagy számban szerettek volna jelentkezni!

2007–08.: *Árpád-házi szentek* volt a téma, Árpád-házi Szent Erzsébet születésének 800. évfordulóján.

2008–09.: *Pécs török utáni története* volt a téma, a Pécs Európa Kulturális Fővárosa (EKF 2010) rangja tiszteletére.

2009–10.: *Millennium* volt a téma, a pécsi püspökség alapításának 1000. évfordulóján. (1. kép)

1. kép: 2010. 02. 08. Millennium. A pécsi püspökség alapításának 1000. évfordulóján a Pécsi Kovács Béla Ált. Iskolában. (fotó: iskola)

2010–11.: A megadott téma *Tüke polgár lettem – A barokk Pécs* címet kapta. Pécs története múzeumai, épületei, terei, emlékművei alapján készültek fel a diákok. Döntő: 2011. 02. 24. Előzetes feladatként ingyenes múzeumi belépővel feladatmegoldás egy meghatározott héten a Néprajzi és a Várostörténeti Múzeumban. Ajánlott irodalom: Pilkhoffer Mónika – Kovács Zoltán: Pécs. (2002. Pécs.) és Tillai Gábor: *Zsebemben Pécs* (Hetedhétár-füzetek 9. 2010. Pécs.).

A benevezett iskolák és a csapatok felkészítő tanárai a következők voltak:

- Bánki Donát Utcai Általános Iskola: Dervárné Lapicz Erika, Babitsné Schweitzer Margit
- Jurisics Utcai Általános Iskola: Fenyősi Erika
- Bártfa Utcai Általános Iskola: Brányiné Kovács Éva
- PTE Deák Ferenc Gyakorló Gimnázium és Általános Iskola: Horváth Krisztina, Katicsné Simon Gyöngyi
- PTE 1. Sz. Gyakorló Általános Iskola: Nagy Varga Eszter
- Köztársaság Téri Általános Iskola: Havasi Edit
- Anikó Utcai Általános Iskola: Gyenge Zsolt
- Janus Pannonius Gimnázium: Kutsera Róbert
- Árpád Fejedelem Gimnázium: Szinder Nóra
- Pázmány Péter Utcai Általános Iskola: Pozsgai Ildikó

2011–12.: *Kovács Béla élete és munkássága* volt a megadott téma iskolánk „keresztelőjére”. Döntő: 2012. 02. 27. (2. kép)

2. kép: 2011. 02. 24. Kovács Béla élete és munkássága. Iskolánk „keresztelőjére”. A Pécsi Kovács Béla Ált. Iskolában (fotó: iskola)

3. kép: 2012. 02. 27. Kossuth Lajos élete és tevékenysége. Kossuth születésének 210. évfordulóján. A Pécsi Kovács Béla Ált. Iskolában (fotó: iskola)

2012–13.: *Kossuth Lajos élete és tevékenysége* volt a téma, Kossuth születésének 210. évfordulóján. Döntő: 2012. 11. 26. (3. kép)

2013–14.: *Pécs török kori emlékei* volt a téma. Döntő. 2014. 04. 09. (4-5. kép)

4–5. kép: 2014. 04.09. Pécs török kori emlékei. A Pécsi Kovács Béla Ált. Iskolában (fotó: iskola)

2014–15.: 5–6. osztályosoknak *A pálos szerzetesek*, míg a 7–8. osztályosoknak *Az első világháború pécsi és baranyai emlékei* voltak a témák.

A verseny 2015. január–február folyamán az első fordulókkal indult a múzeumi kiállításokon. Első fordulón ingyenes tárlatvezetésekkel és belépőkkel: 5–6. osztályosoknak Modern Magyar Képtár Pécs Papnövelde u. 5. „*Pálosaink, a fehér barátok*” című kiállítás. 7–8. osztályosoknak Csontváry Múzeum Pécs Janus Pannonius u. 11. „*Emlékek és tárgyak – Ami a Nagy Háborúból ránk maradt (1914–2014.)*”: tárlatvezető Páva Péter, aki a verseny védnöke volt. Döntő: Mecsekalkjai Általános Iskola Kovács Béla Általános Iskolája Pécs, Pázmány Péter u. 27. Cél: városunk két ideiglenes múzeumi kiállításának megismerése, általános iskolai korosztálynak megfelelő feladatokkal. Kiemelten a pécsi, baranyai emlékek.

A versenyt támogatták:

- Első Világháborús Emlékbizottság,
- KLIK Pécsi Tankerülete: Páva Péter
- JPM Múzeumi Oktatási és Képzési Központja
- Szabadtéri Néprajzi Múzeum, Szentendre,
- Janus Pannonius Múzeum, Pécs
- Sopianae Kulturális Egyesület
- Magyar Pálos Rend
- Szabolcs Fejedelem Hagyományörző Egyesület (elnöke: Tóth János)

Sütikért köszönet iskolánk szülői munkaközösségének, és a segítséget följajnló és megszervező Gógné Zagyva Bernadett szülőnek! (6. kép)

6. kép: 2015. 04. 21.
„Emlékek és tárgyak – Ami a Nagy Háborúból ránk maradt (1914–2014.)” Képcím: Szabolcs Fejedelem Hagyományörző Egyesületének büszke ifjai. A Pécsi Kovács Béla Ált. Iskolában (fotó: iskola)

2015–16.: *Zsolnayak* volt a téma. Döntő: 2016. 04. 28. A versenyre való felkészülés 2016. február folyamán indult a múzeumi kiállításokon ingyenes tárlatvezetésekkel és belépőkkel. Cél: a világban és hazánkban is ismert és elismert Zsolnayak tevékenységének, életútjának, múzeumi kiállításának megismerése, általános iskolai korosztálynak megfelelő feladatokkal. Kiemelten a pécsi emlékek. 36 csapat jelentkezett, 15 felkészítő tanár, két múzeumi fordulót kellett szervezni.

Részt vevő iskolák (többségük már évek óta nevezett):

- VKI Mátyás Király Utcai Általános Iskola
- Pécsi Janus Pannonius Gimnázium
- Mecsekaljai Általános Iskola Köztársaság Téri Általános Iskolája
- Baptista Szeretetszolgálat EJSZ Széchenyi István Gimnáziuma, Szakközépiskolája, Általános Iskolája és Sportiskolája
- Budai-Városcsúcs Iskola Szieberth Róbert Általános Iskola
- Mecsekaljai Általános Iskola (Bánki)
- Mecsekaljai Általános Iskola Kovács Béla Általános Iskolája
- Budai-Városcsúcs Iskola Bártfa Utcai Általános Iskolája
- PTE Gyakorló Általános iskola, Gimnázium és Szakközépiskola Deák Ferenc Gimnázium és Általános iskola. (7. kép)

7. kép: 2016. 04.28. Zsolnayak. A Pécsi Kovács Béla Ált. Iskolában (fotó: iskola)

2016–17.: A téma címe, *650 éves az első magyar egyetem*. A pécsi oktatás és kultúra története Szent István korától Janus Pannoniusig. Döntő ideje, helye: 2017. 04. 26. a Belvárosban: a középkori egyetem feltételezett helyszínén, tehát a történelmi helyszíneken, a Székesegyházban, a Dómmúzeumban és a Középkori Egyetem épületében.

2017–18.: *Forma és díszítés – Évfordulók 2017-ben* volt a téma. A verseny 2018. január–február folyamán indult, a múzeumi kiállításokon ingyenes tárlatvezetésekkel. Döntő tavasszal: áprilisban, a legjobb csapatoknak volt. Cél: Kutakodás a korszak magyar történelmében, kiemelten a pécsi emlékek. Zsolnay Vilmos születésének 190., szobra felállításának 110. és a kiegyezés 150. évfordulója. Pécs középületei, gazdasága, kultúrája.

2018–19.: *Ezerszínű Baranya* – Baranya tájegységei és néprajzi csoportjai (magyarok, horvátok és németek) volt a téma. E három népcsoport élményekben gazdag bemutatása a Néprajzi Múzeumban. Tárgyi néprajz mellett viselet, tánc, zene, gasztronómia. Két korosztályban versenyzett 20-20 csapat, döntőbe jutott 7-7 csapat. Résztvevő iskolák: a 2015–16-ban induló iskolák mellett az Árpád Fejedelem Gimnázium és Általános Iskola, a Köztársaság Téri Általános Iskola, s az ANK 1. Sz. Általános Iskola csapatai is (évekig versenyzők voltak a kollégák csapatai).

2019–20.: *Magányos cédrus* volt a téma, mivel Csontváry Kosztká Tivadar alkotótevékenysége 100 éve zárult le. Az első online feladat szövegértés volt, ugyanis a szakirodalom kutatásakor értékes és új anyagot találtam, s ennek a diákok általi feldolgozását így láttam megvalósíthatónak. A második online feladat szokásos módon történt, majd az oktatás és nagyon sok munkahely online módra áttérése miatt, személyes jelenlétre nem kerülhetett sor. Így a két forduló alapján kellett eredményt hirdetnünk!

2020–23 közötti tanévekben a Covid miatt nem került megrendezésre a Városi Történelem Verseny.

2023–24.: *Történelmi Röptető – Városi Történelem Verseny* néven szerveztük újra a vetélkedőt, ahol az aktuális téma a *Barlangok* lettek. Döntő: 2024. 03. 20. Helyszín: Pécs, Természettudományi Múzeum, Pécs, Szabadság utca 2. Téma: a barlangok hónapja, valamint a JPM Barlangok, Rónaki László Emlékkiállítás. Morvai Anita, Kisbenedek Tibor biológusok és Gábor Olivér régész segítségét köszönhattük meg.

Az első, azaz online fordulót a téma bevezetőjeként ismeretközlő irodalom kijelölt részeinek feldolgozásával kezdtük. A továbbjutó legjobb csapatoknak plakátot is kellett készíteni a döntőre. Témája: kiállítás címe, helyszíne, s ők, mint csapat. A csapatok a döntőben újítsásként, a helyszínen vezető segítségével megtekintett kiállításban megadott idő alatt kereshették meg a feladatlapok válaszait, és oldhatták meg a feladatokat. Az igazán érdekes itt az volt számukra, hogy közben a feladatlapmal, megtalálták-e a válaszokat, azaz önmagukkal és az idővel hogy gazdálkodtak? Erre azért volt szükség, mert a barlangok téma szinte idegen volt számukra. Ahogy az egyik versenyző diák megfogalmazta: de jó, hogy ennyi érdekességet, új dolgot ismerhettem meg! Gábor Olivér *A régészet, és barlangászat, mint segédtudományok* című előadása nagyon érdekessé tette számukra a kiállítást. (8. kép)

8. kép: 2024. 03. 08. „Történelmi Röptető”. JPM Barlangok, Rónaki László Emlékkiállítás Természettudományi Múzeum, Pécs, Szabadság utca 2. (fotó: iskola)

2024–25.: A téma *Marcus Aurelius és Baranya vármegye a római korban* volt, de a versenysorozat címe továbbra is *Történelmi Röptető – Városi Történelem Verseny* maradt. E kiállítás első gényusa Marcus Aurelius, ezért mi is vele kezdtünk. Döntő: 2024. 12. 04. Helyszín: JPM A hely szelleme – Genius Loci kiállítás. Pécs, Széchenyi tér 12. (9–10. kép)

9. kép: 2024. 12. 04 „Történelmi Röptető”. Marcus Aurelius és Baranya vármegye a korszakban. JPM A hely szelleme – Genius Loci kiállítás. Pécs, Széchenyi tér 12. (fotó: iskola)

10. kép: 2024. 12. 04 „Történelmi Röptető”. Marcus Aurelius és Baranya vármegye a korszakban. JPM A hely szelleme – Genius Loci kiállítás. Pécs, Széchenyi tér 12. Eredményvárás áhítatban. (fotó: iskola)

2025–26.: A téma Szent Mór pécsi püspök volt, amihez kiegészítésként a kiállításban mellette szereplő *A Honfoglalás baranyai emlékei* és *A pécsi püspökség középkori története* témák is kapcsolódtak. A verseny sorozatcíme ekkor is *Történelmi Röptető – Városi Történelem Verseny* maradt. Döntő: 2025. 12. 10. Helyszín: JPM A hely szelleme – Genius Loci kiállítás. Pécs, Széchenyi tér 12. 22 csapatban, 66 diák versenyzett, két korosztályban. A döntőben az I. forduló legjobb 6-6 csapata mérte össze tudását. Köszönet a tehetséggondozásért! További köszönet járt a kollégáknak a diákoknak, akik megtiszteltek bennünket bizalmukkal, s versenyeink részesei voltak, ezért álljon itt az eddigi utolsó versenyünkön résztvevő iskoláinak és felkészítő tanárainak felsorolása:

- Pécsi ANK 1. Sz. Általános Iskolába – Erberling Zsuzsanna
- Pécsi Belvárosi Általános Iskola – Pollák Judit, dr. Bereczné Kordás Ibolya, Gerdei Katalin
- Baksai Általános Iskola – Viluth Olimpia
- Pécsi Mezőszél Utcai Általános Iskola – Balogh Dániel
- Pécsi Kovács Béla Általános Iskola – Kerti Zsófia, Fekete Fatime

Végül köszönjük JPM, hogy ismét röptethettük a diákokat töri módra a Városi Történelem Versenyen! (11. kép)

A két utolsó versenynél nemcsak a helyszín, hanem a módszer is azonos volt. A témához kapcsolódó forrásokból kellett dolgozni a csapatoknak az online fordulóban. A legjobb csapatok pedig a döntőbe jutva a kiállításon tárlatvezetésen vettek részt, azt követően pedig a gyerekek külön terembe vonultak megoldani a feladatokat. Ezen túl az online feladatok forrásaiból is kaptak ismétlő feladatokat, de más szemszögből kérdeztem, mint az online fordulóban. Eddigi utolsó témánknál a múzeumi döntő előtti online fordulóhoz csak és kifejezetten online források lettek megadva. Idézem az

11. kép: 2025. 12. 10. „Történelmi Röptető”. Szent Mór géniusza. A honfoglalás baranyai emlékei és a pécsi püspökség középkori története. JPM A hely szelleme – Genius Loci kiállítás. Pécs, Széchenyi tér 1. (fotó: iskola)

online feladatlap néhány sorát: *Előre is köszönöm a szép gyermekmunkákat! Jó kutatást kívánok!* E négy forrás olvasásával, lementésével, s ezek tartalmán való gondolkodással lehet a jó válaszokat megtalálni, kigondolni:

1. forrás: s. n. – *A pécsi egyházmegye története 1543-ig*¹
2. forrás: Tarján M. Tamás – *A pécsi egyetem alapítása*²
3. forrás: Schmelczér-Pohánka Éva – *550 éve hunyt el Janus Pannonius pécsi püspök és humanista költő*³
4. forrás: „bh” – *Szent Mór püspök*⁴

Helytörténeti versenyein, a tehetséges gyerekeket szeretnénk felkarolni. Ahogy korábbi versenyünk, úgy „Történelmi Röptetőnk” is egy lehetőség ahhoz, hogy tanítványaink a tankönyveken túl más információhordozók segítségével is megtanuljanak kutatni. A versenyek évtizedei alatt azt tapasztaltam, hogy ha a tanáránál lelkesedést látott a tanítvány, akkor ő is szívesebben ment versenyre. Azt gondolom, nekünk történelem tanároknak igen jó célunk, hogy diákjainkkal a közvetlen környezetüket megismertessük. Fontos, hogy megszeressék a helyet, ahol laknak. Továbbá, hogy nemcsak a jó tanulóknak, de minél több gyermekben felébresszük az igényt önmaga kiművelésére. Ha ez sikerül, annál többen fognak majd örülni a múzeumok által megőrzött kincseknek. Korunkban tudatosan kell a gyerekeket sok mindenre megtanítanunk, így arra is, hogy eljussanak értékmegőrző helyekre: könyvtárakba, múzeumokba, kiállításokra, s számtalan olyan helyre, ahova sajnos kevés család indul hétvégén. Pedig mehetnének, mert igazán szépet, jót, érdekeset láthatnának, hallhatnának. Sőt arra is külön fel kell hívni a diákok figyelmét, hogy még élő idősebb rokonaikkal is beszélges-

¹ <https://pecsiegyhazmegye.hu/pem/19-pecsi-puspokseg-rovid-tortenete/379-a-pecsi-egyhazmegye-tortenete-1543-ig>

² <https://rubicon.hu/hu/kalendarium/1367-szeptember-1-a-pecsi-egyetem-alapitasa>

³ <https://pecsiegyhazmegye.hu/hirarchivum/80-pecsi-egyhazmegyei-konyvtar/4918-550-eve-hunyt-jnus-pannonius-pecsi-puspok-es-humanista-kolto>

⁴ <https://www.magyarKurir.hu/hirek/szent-mor-puspok>

senek a múltról, hogy megismerhessék családjuk múltját, mert csak így tudják magukat is megismerni, s talán megtalálni, miben is tehetségesek.

Mivel a Janus Pannonius Múzeumban szervezett versenyünk szellemisége megegyezik a kiállításával, ezért ezzel kapcsolatban a múzeum honlapjáról a következők idézhetők: „Megnyílt 2024.11.16-án az állandó kiállítás a Janus Pannonius Múzeum régészeti, történeti és néprajzi gyűjteményeiből. „Mitől érezzük magunkat pécsinek vagy baranyainak? ... A JPM A hely szelleme – Genius Loci című állandó kiállítása erre keresi a válaszokat. A tárlat által megszületett egy tér, ami megjeleníti a lakóhelyünk iránti szeretetünket, tiszteletünket, kötődésünket. Megszületett az egyetlen olyan kiállítás Baranyában, amely az őskortól napjainkig újszerű módon mutatja be a lokális történeteinket, hagyományainkat. A termék olyan földrajzi helyszíneket jelenítenek meg, ahol messze ható események történtek. A Janus Pannonius Múzeum legújabb állandó kiállításának küldetése a lokális identitás erősítése. A pécsi, baranyai lakosok helyi kötődésének múltban gyökerező elemeit tudatosítja. ... Három múzeumi szakág – régészet, helytörténet és néprajz – gyűjtőköréből áll össze a kiállítás anyaga. ... A termék „tárlatvezetői” olyan személyek (génuszok), akik az események átélői, vagy megálmodói voltak. Életnagyságban színészek jelenítik meg őket, akik a szemtanú hitelességével mutatják be a terem témáját, mesélik el személyes élményeiket. A fő génusz múzeumunk névadója, Janus Pannonius.”

Köszönöm minden támogatónk között a legkitartóbb, s legnagyobb támogatást nyújtó JPM munkatársainak a szakmai segítséget! Az alábbi sorok nem jöhettek volna létre a JPM szponzorálása nélkül. Köszönetet mondok a mindenkori versenyek szervezésében, lebonyolításában segítő iskolavezetésnek és kollégáimnak. Valamint köszönöm a megtisztelő nevezéseket a tanároknak és a diákoknak.

Végül fontos céljainkról, a tehetséggondozásról, mások és önmagunk megbecsüléséről, valamint a jó hangulatról írt korábbi támogatónk is, az Apáczai Kiadó és Könyvszerkesztő Kft munkatársa, Bánhegyi Ferenc is. Mivel versenyünk lényege továbbra is ez, így sorai mindenkinek szólnak és ma is aktuálisak. Legyen úgy, hogy ezt meg tudjuk őrizni! Az utolsó néhány sorát idemácsolom zárásként:

„A vetélkedő támogatójaként, előadójaként és zsűritagjaként – aki számos hasonló eseményen veszek részt az ország minden részén – a pécsi történelmi vetélkedőt a legkiválóbb és legmagasabb színvonalú rendezvények között tartom számon. Ez vonatkozik a vetélkedő évről évre megújuló módszertanára, a feladatok gyermekközpontúságára, a csapatokat felkészítő tanárok tetszésindexére, s ami a legfontosabb, a versenyző gyerekek lelkesedésére és jó teljesítményére. Korábban is megtettem az Apáczai Kiadó és munkatársai nevében, ezúton is gratulálok Pozsgai Ildikónak az eddig nyújtott munkájáért, s kívánom, hogy a jövőben ezeknek a vetélkedőknek a szervezését és lebonyolítását az eddigi jó hangulatban és eredményességgel folytassa, mert a városnak, a történelem iránt érdeklődő gyerekeknek és tanáraiknak szüksége van rá.

Budapest, 2011. 04. 26.

Üdvözet: Bánhegyi Ferenc tanár, tankönyvszerző”